

Törzsgárdajelvény, jutalmazás, nyereségrészesedés és az üzemi demokrácia

A fizikai dolgozók munkája az Újszegedi Kender- Lenzöví Vállalat üzemi tanácsában

Köztudott dolog, hogy a gyáron belüli demokrácia egyik legfontosabb fóruma az üzemi tanács. Ahol ez a tanács jól dolgozik, ahol a fizikai dolgozók bátran, szabadon szólnak fel az üzleteken és aktívan részt vesznek az ü. t. egyéb munkáiban is, ott nyilvánvalóan erősebb az üzemi demokrácia, mint azoknál a vállalatoknál, ahol ez a munka gyenge, akadozó. Mi a helyzet e tekintetben Szeged egyik legnagyobb gyárában, az Újszegedi Kender- Lenzöví Vállalatnál? Hogyan vesznek részt ott a fizikai dolgozók az üzemi tanács munkájában?

Nyíltan és érdemben

Nemrégiben ellenőrző jelentés készült a gyár üzemi tanácsának tevékenységéről. Ivánku Jánosné, a Szegedi Kenderfonógyár TT-titkára írta. A fizikai dolgozók tanácsai megállapították kapcsolatban megállapították, hogy »nyíltan és érdemben« szólnak a napirenden szereplő kérdésekhez. Igaz-e ez? Valóban ilyen aktívak a munkások az üzemi tanácsban?

— Nemcsak hogy ez igaz, nemcsak hogy hozzájárulnak a vitához — mondja Pavlovics László, a gyár üzemgazdálkodási osztályának vezetője, a tanács tagja —, hanem igen tevékenyen részt vesznek a különböző bizottságok munkájában is, amelyek az üzem életének fontos kérdéseiben döntenek.

Egy javaslat átalakulása

Az elmúlt hónapokban három ilyen bizottság alakult és igen eredményesen tevékenykedett, 15 tagú bizottságot hoztak létre például a törzsgárda-jelvény adományozásával kapcsolatos követelmények és feltételek kidolgozására, meghatározására. A tagoknak körülbelül a fele munkás volt. Tevékenységüket az üzemgazdasági osztály javaslatának megvitatásával kezdték, s a fizikai dolgozók igen hasznosan szoltak hozzá a kérdésekhez. A javaslatot végül is ez a vita teljesen átalakította. Börcsök Ferenc, a kikészítő üzemrész dolgozója például azt indítványozta, hogy a törzsgárda-jelvény alsó fokozatát csak azoknak adják, akik legalább tíz éve dolgoznak már az üzemben. Az eredeti javaslat szerint ez az alsó határ mindössze öt esztendő volt. Vita után a bizottság elfogadta Börcsök Ferenc helyes indítványát. Kakuszi János, az erőlepi műhely dolgozója azt mondta a tanácskozáson, hogy az ü. t. egyenként és névszerint döntsön abban a kérdésben, ki kaphat törzsgárda-jelvényt, amelynek odaítélésében egyébként nemcsak a munkában eltöltött évek számát veszik figyelembe, hanem a dolgozók magatartását, munkafegyelmét is. Ezt a javaslatot is elfogadták.

Tárgyjutalom, pénzjutalom?

Az üzemi tanács másik bizottsága a munkaversenyben elért kiváló eredmények jutalmazásának rendszerét vitatta meg nemrégiben. Másfél-két év óta az újszegedi gyárban erre a célra különféle tárgyjutalmakat (kerékpár stb.) használnak fel, s a bizottság elé került javaslat azt indítványozta, térjenek vissza a régebben alkalmazott pénzjutalmazási rendszerhez. A felszólaló munkások többsége kifogásolta ezt. Vigh Istvánné, a szárazkikészítő dolgozója a tárgyjutalom előnyeit hangoztat- ta, s hasonló szellemben szolt Kakuszi János. Kifogásolta az előterjesztett javaslatot Kertész Imre lakatos csoportvezető is. A bizottság végül úgy döntött, hogy a javaslatot nem fogadja el, vagyis nem térnek vissza a pénzjutalmazási rendszerhez, hanem a legjobbak jutalmazására továbbra is változatlanul tárgyjutalmakat használnak fel. Ez a munkabizottság határozta el egyébként azt is, hogy az éves versenyt három nagy szakaszra osztják és a jutalmakat ezek végén, április 4., augusztus 20. és november 7. után adják ki. A harmadik ilyen bizottság a nyereségrészesedés feltételeinek kidolgozásán jelenleg is dolgozik. Ez a munka ugyan még nem fejeződött be, de a bizottság tevékenységének helyes irányát, jó szellemét már az eddigi eredmények is szemléletesen mutatják. Tavaly például az ü. t. ilyen munkabizottsága nem fogadta el azt a javaslatot, hogy a jobban dolgozó üzemrészek munkásai több nyereségrészesedést kapjanak, mint a gyengébbek. Idén viszont ezt már — több fizikai dolgozó felszólalása-

jutalom előnyeit hangoztat- ta, s hasonló szellemben szolt Kakuszi János. Kifogásolta az előterjesztett javaslatot Kertész Imre lakatos csoportvezető is. A bizottság végül úgy döntött, hogy a javaslatot nem fogadja el, vagyis nem térnek vissza a pénzjutalmazási rendszerhez, hanem a legjobbak jutalmazására továbbra is változatlanul tárgyjutalmakat használnak fel. Ez a munkabizottság határozta el egyébként azt is, hogy az éves versenyt három nagy szakaszra osztják és a jutalmakat ezek végén, április 4., augusztus 20. és november 7. után adják ki. A harmadik ilyen bizottság a nyereségrészesedés feltételeinek kidolgozásán jelenleg is dolgozik. Ez a munka ugyan még nem fejeződött be, de a bizottság tevékenységének helyes irányát, jó szellemét már az eddigi eredmények is szemléletesen mutatják. Tavaly például az ü. t. ilyen munkabizottsága nem fogadta el azt a javaslatot, hogy a jobban dolgozó üzemrészek munkásai több nyereségrészesedést kapjanak, mint a gyengébbek. Idén viszont ezt már — több fizikai dolgozó felszólalása-

nak következményeként is — elfogadta.

Szervezetebb munkát

Ha valaki ezek után azt hinné, hogy az újszegedi gyár üzemi tanácsa minden tekintetben kifogástalanul, teljesen tökéletesen, hibátlanul dolgozik, és hogy nincs még tennivaló a fizikai munkások tevékenységének további fokozása tekintetében, az természetesen tévedne. Bizonyos szervezési nehézségek ugyanis egyelőre még gátolják a jobb munkát. Az üzemi tanács eddig eléggé rendszertelenül ülésezett, sok megvitásra váró kérdés gyűlt össze egy-egy alkalomra, és ráadásul ezeket jórészt különösebb előkészítés nélkül kellett megvitatni. Ezért határozta legutóbb úgy, hogy ezután jobban megszervezik a munkát, egy-egy ülésre kevesebb napirendi pontot terveznek elő, a vitát megfelelően előkészítik, s minden ülés elején beszámolnak a hozott határozatok végrehajtásáról.

Nem kétséges, hogy ezeknek a terveknek a megvalósításával még tovább erősödött majd az üzemi demokrácia az Újszegedi Kender Lenzöví Vállalatnál.

Ö. L.

Kapnak-e szakmunkásbizonyítványt az 5+1-esek?

Nyugodtan mondhatjuk, hogy két érettségi tesznek a Rózsa Ferenc Gimnázium most végző tanulói, akik az 5+1-es rendszerű oktatásban részesültek. Az egyik a hagyományos érettségi az iskolai tantárgyakból, a másik pedig az ezt követő szakmunkásvizsga. Most derül majd ki, hogy milyen munkát végeztek ezek a tanulók és tanáraik, nem kevésbé a munkahelyek vezetői és szakmunkásai, akik a tanulók gyakorlati oktatásának ügyét személyes ügyükné tekintették kezdetől fogva.

Az 5+1 is vizsgásik

Az érettségivel párosuló szakmunkásvizsga határozza meg most a jövőt is, azt, hogy helyesek-e az eddig alkalmazott alapok; elég erősek-e a további ráépítésre? — Mint ahogy egyetlen iskolá sem ajándékoz senkinek sem érettségi bizonyítványt, ne ajándékozzanak a különböző munkahelyek sem szakmunkásbizonyítványt — mondották a tanácskozáson a pedagógusok és szakmunkások, akik a Rózsa Ferenc Gimnázium most érettségiző fiataljainak jövője ügyében tanácskoztak.

Egy perccig sem vitás, hogy az érettségi után következő szakmunkásvizsgán nemcsak a vizsgát teendő fiatal áll a bizottság előtt, hanem a vállalat igazgatója szabad idejében maga köré gyűjtötte gimnazistáit és számoltatta őket, vagy nyelvtani és irodalmi kérdésekről beszélgetett velük, hogy tájékozódjon szellemi felkészültségükről is. S milyen jó lenne, ha a pedagógusok zöme — ráérő időben — különféle, de legalább egy szakmához értve — hasznos tanácsokat tudna adni növendékének. Hasznos lenne, ha az iskolák máris többet tudnának nyújtani egy-egy üzemnek abban, hogy növendékként elméleti és gyakorlati, szakmai érdeklődését kielégítsék.

Az elkövetkezendő hetek, hónapok majd tükrözik,

hogy a Rózsa Ferenc Gimnázium két 5+1-es osztálya arra építette-e fel tudásanyagát, a munkához való viszonyát, ami alapja egész oktatásügyünk reformjának: gyakorlati életre neveljük és képezzük tanulóinkat!

Szívesen, örömmel

Az eddigi helytállás biztató, s ez már fel siker ahoz, hogy az ügy teljes mértékben győzedelmeskedjék. A Szegedi Textilművek és a XI-es számú Autójavító Vállalat szívesen és örömmel alkalmazza azokat az érettségizőket, akik a szakmát náluk sajátítják el. Sarnyai Vencel igazgató úgy nyilatkozott, hogy a XI-es számú Autójavító Vállalatnál tanult nyolc érettségizőt felkésztetett bocsátják szakvizsgára, s utána azonnal alkalmazza őket üzemükben. Ezt maguk a szakmunkások kérték, hogy »fiak« továbbra is velük dolgozzanak, elvégre az érettségi mellett ők acnak kenyeret a kezükbe.

Ebben az üzemben a legtöbb szakmunkásnak érettségije van, s ez is hozzájárult ahhoz, hogy tanítványok és mesterek az első perctől fogva megértették egymást. S ez a viszony ugyanilyen volt az iskola és az üzem között is. Nem egy esetben megtörtént, hogy a vállalat igazgatója szabad idejében maga köré gyűjtötte gimnazistáit és számoltatta őket, vagy nyelvtani és irodalmi kérdésekről beszélgetett velük, hogy tájékozódjon szellemi felkészültségükről is. S milyen jó lenne, ha a pedagógusok zöme — ráérő időben — különféle, de legalább egy szakmához értve — hasznos tanácsokat tudna adni növendékének. Hasznos lenne, ha az iskolák máris többet tudnának nyújtani egy-egy üzemnek abban, hogy növendékként elméleti és gyakorlati, szakmai érdeklődését kielégítsék.

Megalapozott jövő

Nyilvánvaló, hogy a most érettségiző fiatalok a szakmunkásvizsgát közvetlenül követő időszakban nem lesz-

nek még százszázalékos mesterebbek; de rövid időn belül — éppen iskolai felkészültségükkel fogva — olyan értékű munkát tudnak nyújtani, amellyel jövőjüket teljes mértékben megalapozzák.

Helyes álláspont, hogy a tanulók abban az üzemben tegyenek szakvizsgát, amelyben tanultak, és azok is vizsgáztassák őket, akik foglalkoztak velük, felkészítették őket a szakma elsajátítására. A vizsgáztatás kettős eredménye, a tanuló és mester, az iskola és az üzem kapcsolata, lényegében e két szereplő vizsgájának eredménye és esetleges hibája így jobban felszínre kerül: tanulhatunk és okulhatunk belőle.

Nyugodtan, magabiztosan

Sorolhatnánk tovább a gimnáziumi 5+1-es oktatásban résztvevő üzemeket és kisipari termelőszövetkezeteket. A Szegedi Divatszabószágnál is több érettségiző készült szakvizsgát tenni a nyári hónapokban. A Gép- és Járműjavító Ktst is vizsgára bocsátja érettség után gimnazistáit, utána pedig szakmunkásként alkalmazza őket. S jövőre már most igénylik az elsőéves tanulókat, mint a Bórdíszműves Ktst is, ahol ugyancsak vizsgát tesz egy most végző gimnazistájuk.

A különböző iparágak és szakmák megszerették az 5+1-es oktatásban tanulókat, aki az iskolai tantárgyakban éppúgy helytálltak, mint az üzemi gyakorlat megszerzésében, a mesterségek megszeretésében, akár egy életre, avagy úgy, hogy tovább tanulva magukkal viszik a fizikai munka iránti megbecsülést, s mindazt a készséget, tudást, amit éppen a fizikai munkában sajátítottak el. Érettségiző diákjaink nyugodtan és bátran mehetnek szakvizsgát tenni, hogy teljes értékű emberek legyenek tanítómesterekkel, akik a jövőt a kezükbe adják.

L. F.

55 ifjúsági brigád a Textilművekben— 140 ezer forintot takarítottak meg az üzem fiataljai

A KISZ városi végrehajtó bizottságának ülésein folyamatosan megtárgyalják a helybeli nagyobb üzemek ifjúságának a termelésben elért eredményeit. A legutóbbin a Textilművek KISZ-szervezetének ezzel kapcsolatos tevékenységét vitatták meg. A tanácskozáson — amelyen részt vett a vállalat igazgatója, valamint a gyár párt- és KISZ-szervezetének képviselője is — megállapították, hogy a Textilművek KISZ-szervezete a korábbi határozatoknak megfelelően sokat tett azért, hogy a fiatalokat a különböző termelési mozgalmakban való részvételre mozgósítsa. Az üzemben ennek eredményeként jelenleg 55 ifjúsági brigád működik. Ezek közül

kilenc brigád, hatvanhét taggal a szocialista cím elnyeréséért versenyz.

Minden ifjúsági brigádnak megvannak az üzemrészenkénti versenyfeltételeik, vállalásai, amelyek nemcsak a többtermelésre, a munkafegyelm betartására, a takarékosagra, a közösségi munkában való részvételre, hanem

a tanulásra is ösztönzik a fiatalokat.

A brigádnaplókat jól vezetik az üzemben. Többek között részletesen nyilvántartják a vállalatok teljesítésének mértékét, a minőségi és a takarékosági eredményeket is.

A Textilművek ifjúsága

már a múlt évben kitűnt termelési eredményeivel. A KISZ kongresszusának tiszteletére indított munkaversenyben elért sikereikért megkapták a Csongrád megyei KISZ-bizottság zászlaját is. A fiatalok idei legszebb eredménye: az első negyedében mintegy 140 000 forint értékű megtakarítást értek el a segédanyagok gondosabb felhasználásával, a hulladék csökkentésével és más módokon. Eszerint

egy-egy fiatal három hónap alatt átlagosan 340 forint körül összeget takarított meg.

Az üzemi KISZ-szervezet tagjai tovább kívánják növelni termelési eredményeiket. Ezt célozza például, hogy Gera Irén brigádja augusztus husadika tiszteletére

versenyre hívja ki a gyűrűsön hasonló munkakörben dolgozó ifjúsági csoportokat.

A versenykihíváshoz az ifjúsági brigádok többsége csatlakozott; azt tűzték ki célul, hogy

a hulladékot a megengedett 2,8 százalékról 2,5 százalékra csökkentsék.

A versenyben Gera Irén brigádja máris szép eredményt ért el, mert a fonás közben keletkező hulladékot 2,27 százalékra csökkentették. Hasonlóan szép megtakarítást értek már el az orsózó üzemrész ifjúmunkásai is.

A végrehajtó bizottság üléseinek résztvevői megállapí-

tották, hogy a Textilművekben megfelelően törődnek a termelésben kitűnt fiatalok népszerűsítésével is. A KISZ-taggyűléseken ismertetik a munkaverseny eredményeit, hangos hirdőjukon jutalomdallal köszöntik a legjobbakat, ajándékszníházjegyeket adnak a versenyszakaszok győztesének, s felhasználják a jól dolgozó fiatalok népszerűsítésére a faliújságokat is. A KISZ-szervezet azt tervezi, hogy

a közeljövőben jutalomkártyákkal is elviszi a termelésükben jó eredményeket elért KISZ-tagokat és KISZ-en kívüli fiatalokat.

A KISZ városi végrehajtó bizottsága a termelési mozgalmak kiszélesítésében elért eredményekért

dicséretben részesítette a Textilművek KISZ-szervezetét.

Példájuk követésére buzdítja a város többi üzemi ifjúsági szervezetét és minden munkásfiatalt. Ugyanakkor köszöntetét fejezte ki a vállalat párt- és állami vezetéseinek azért a támogatásért, amelyet a KISZ-szervezetnek nyújtott és nyújt az ifjúsági termelési mozgalmak kiszélesítéséhez.

Tavaszi szélben

Időke még alig múlt négy esztendő. Ki ne bocsátaná meg ilyen kislánynak, hű néhanapján pi-tyergésre ferdül mosolygós, csacska szája. Mint a minap is, amikor az a szélviharos, nagy zápor mosta végig az utcát. Felösztéjelemmel kapaszkodott a kezünkbe. — Mitől félsz annyira, kislányom? — Attól, hogy

szoknyámnak és felrópít a felhőkbe, meg a csillagokba — szepegte. — Ugyan már, honnan veszel ilyesmit? — Nem emlékszel? — felelte. — Együtt láttuk a moziban. Csakugyan, efelől látott a gyerekek az »Óz, a csodák csodája« című, felújított amerikai mese-filmben, és úgy látszik, a keltető aláfúj a szél a

ragadta a fantáziáját. — Miket nem beszélsz! — nyugtatgattam a lombokat suhogató, friss tavaszi szélben. — Hát hallhattad az óvodában is, hogy a felhők fölé, a csillagokhoz szputnyikon száll az ember. — Ahogyan a Gagarin bácsi? — derült fel tiszta, kék szeme, és megnyugodva lépdelt hazafelé. L. Z.

Vöröskeresztes megbeszélés Budapesten

A Magyar Vöröskereszt elnökségének tagjai találkoztak és megbeszélést folytattak a hazánkban tartózkodó

Henrik Beer-rel, a Vöröskereszt Társaságok Ligájának főtákarával. A találkozón több fontos kérdésről esett szó.

A megbeszélésen a Magyar Vöröskereszt vezetői kifejezték azt a reményüket, hogy a Vöröskereszt Társaságok Ligája, amelyhez 85 ország nemzeti társasága és 130 millió vöröskeresztes tag tartozik, a jövőben határozottabban száll síkra a tömegpusztító fegyverek eltiltásáért, a háború veszélyének elhárításáért. A Magyar Vöröskereszt eddig is támogatta és a jövőben is mindenn erejével támogatja a ligának a világébe megvédésére irányuló törekvéseit.